

Révület és látomás a Bibliában

Mind az Ó-, mind az Újszövetségben olvasunk révületről, látomásokról. Istennek különleges kijelentési módja volt ez.

3. oldal

Az eskü

Az eskü a bizonyítás eszközeként elfogadott, ünnepélyes kötelezettségvállalás. Mindaz, ami elhangzott, megfelel a valóságnak.

4. oldal

Fogadalmak

Mindnyájan tettünk már fogadalmakat az életünkben, a kérdés az, hogy milyen indíttatásból és milyen eredménnyel tettük.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2017. FEBRUÁR • 28. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Kutassátok az Írásokat!

Milyen a bibliád? Egyáltalán: van-e személyes, csak általad használt bibliád? Személyes fogkeféd van, a ruháid is személyesek, de van-e bibliád, ami csak a tiéd, amin keresztül keresed a dicsőség hatalmas Istenét? Ha van bibliád, akkor jól nézd meg, közelről: milyen? Újszerű, ropogós, még összeragadt hófehér lapokkal, vagy ütött-kopott, rongyos, gyűrött, mint amit használnak? Esetleg ott van a polcodon, az éjjeli szekrényeden, de poros? A bibliánk nagyon sokat elmond rólunk, hű tükre hitéletünknek és Istenhez való ragaszkodásunknak. A bibliádban önmagadat látod, önmagad hűségét. A bibliánk kinézete nem akármilyen tükör, hanem fordított: minél rongyosabb, használtasabb a bibliád, te magad annál újabb,

frissebb, tisztább vagy. És minél újszerűbb a bibliád, te annál fáradtabb, megviseltebb, kiégettebb és reménytelenebb vagy. A biblia az az Ige, amelyik testté lett miérettünk és életét adta sokakért. A testté lett Ige azért töretett meg, azért szegeztetett át, hogy te megújulhass, megerősödhess. A poros, nem használt biblia szüntelen azt kérdezi: hiába volt az áldozat, hiába szól az Ige, hiába van üzenet és kijelentés? Volt idő, amikor még a református egyházban is kegyeskedésnek, haszontalan lelkizésnek tartották a mindennapi bibliaolvasást. Soha nem volt olyan gyenge és elesett egyházunk, mint akkor. Minden nap igyál a forrásból, minden nap tedd magadat megszólíthatóvá!

Szóról szóra

Különös kísérletbe fogott egy keresztyén nő: kipróbálta, hogy milyen lehet úgy élni, hogy szó szerint betartja a Biblia minden, a nőkre vonatkozó előírását a mindennapi életben, egy éven keresztül. A kísérlet figyelemre méltó, ám kiderült: több ezer évvel a Biblia kora után nem egyszerű betartani a nőkre vonatkozó rendelkezéseket.

Rachel Held Evans szó szerint követte a Biblia utasításait, amelyek finoman szólva is nem vágnak egybe a nő által követett feminista eszmékkel. Többek közt megpróbálta távol tartani magát a pletykáktól, nem vágta le a haját, saruban járt, nem használt parfümöt, mindig hátul állt, vedrellel hordta a vizet, és urannak szólította a férjét.

Természetesen nem tett kivételt életének sem intim, sem egészségügyi területén. A férjével való kapcsolatában betű szerint betartott minden ószövetségi előírást, eladdig, hogy havonta egy hétvégét a kertben sátorozott, elkülönülve mindenkitől, Mózes III. könyvének rendelkezései szerint. Emellett pedig a tetőre költözött, amikor úgy érezte, hogy veszekedős napja van. A Példabeszédek 21,9 ugyanis kimondja, hogy „Jobb a tető ormán lakni, mint háborgó asszonnyal, és közös házban.” A Szentírás betű szerinti értelmezését a hivatalokban és a város nyilvános helyein is büszgesen megtartotta.

(folytatás a 2. oldalon)

Szóról szóra

(folytatás az 1. oldalról)

Dayton városának bejáratánál állva egy táblát tartott a kezében, amelyen az állt, hogy „Dan (a férj) csodálatos – mert egy erényes nő férje”, vagyis ez esetben a Példabeszédek 31,23-at követte („Ismerik az ő férjét a kapukban, mikor ül a tartománynak véneivel”). A 12 hónap alatt egyszer sem vágott bele a hajába a Korinthusbeliekhez írt I. levél 11,15 szerint, de ennél tovább is menve, a konyha, a háztartás, a bevásárlás, a banki ügyek és általában az élet minden területén pontosan követte a Biblia előírásait.

Az eredmény finoman szólva is felemás lett. Többször is csak határozott fellépése akadályozta meg, hogy elmegyógyintézetbe vigyék. A kísérlet – és a nő házassága – többször is közel állt ahhoz, hogy megbukjon. Érdemes levonni ebből a kísérletből pár tanulságot.

Az első az, hogy Isten igéje nem játék. A „próbáljuk ki, mi lenne ha” típusú magatartás idegen Isten országától és dicsőségétől. Az életünk istentisztelete nem egy kísérlet, hanem maga a valóság teljessége, minden bukással és kudarcral, örömmel és áldással. Életünk végtelenül gazdag és összetett, nem szabad játszani vele.

A második tanulság az, hogy Isten igéje nem használati útmutató, hanem a Végtelen Dicsőség és Hatalom Istenének kijelentése a törekeny, egy maréknyi por ember számára. Párbeszéd, vezetés, megerősítés. Isten az Ő gyermekeit mindig abban a korban és azok között a körülmények között vezeti az Ő igéje által, ahol és amikor azok élnek. Isten az Ő 21. századi gyermekeit nem az ókori viszonyok között akarja vezetni.

Isten kijelentése örök és mindig a jó és a rossz, a megszentelődés és a gonoszság helyzeteiben való vezetést adja az embernek, olyan módon, hogy nem csak az üzenetre, hanem az a mögött álló Üzenőre mutat. Isten igéje mindig személyes és időszerű: mind mond Isten Lelke most, itt, ebben a helyzetben, nekem személyesen. Isten gyermekei nem egy előttiük járó bithós magatartását kell lemásolják, hanem saját maguk kell megtalálják hitvalló magatartásuk módját a saját világukban. Itt van a helye a bölcsességnek, és ehhez Isten Lelkének állandó jelenléte és vezetése kell!

A harmadik tanulságot maga a kísérlet végző hölgy is levonta: az ilyen dolgokat jó, ha a férjével és a családjával is megbeszéli, mielőtt belefog.

ISKY ISTVÁN

Amikor a lécs magasan van

„Ne légy felettebb igaz...” (Préd 7,16a)

Kegyelem az, ha valakinek önismerete van. Egyformán rossz önmagunkat alábecsülni, jelentékteleníteni és túlbecsülni. Isten megigazulásra és megszentelődésre hív, de most mintha ennek az ellentétét hallanánk: Ne légy felettebb igaz! Vagyis: Ne légy felettebb megigazult. A megigazulás szempontjából jelentős szerepe van ennek a szónak: „felettebb”. Mert nem mindegy, hogy mi a kánon, mi a mértékegység, nem mindegy, kihez mérjük magunkat!

Feltehetjük a kérdést: Lehet-e valaki valaha egyáltalán „felettebb” megigazult? A Prédikátornak nem olyan teológiai tudása van, mint a ma emberének, vagy mint Pál apostolnak, vagy mint a reformáció emberének. A Prédikátor egyszerűbben látja a világot: vigyázz, ne akarj Isten fölé kerekedni, ne akarj igazabb lenni nála!

OPTIMIZMUS

Úgy tűnik, az embernek lehetősége van arra, hogy előmozdítsa a megigazulását. Igen, mert az ember optimizmusa nem ismer határokat: azt gondolja, hogy a megigazulást eléri a saját erejéből. S itt, a Prédikátor könyvében is, minden komor gondolat ellenére, van egy ilyen optimista hang. Szemmel láthatóan az ember túl sokat képzel magáról. Az az első benyomásunk, hogy az embernek mérsékelnie kellene magát. Mennyei levegőt lélegezzünk, és igyekezzünk minél hamarabb jó keresztyénekként élni, de közben kell tudjuk azt is, hogy mindig lesz hiánya igyekezetünknek. Aligha leszünk felettebb igazak.

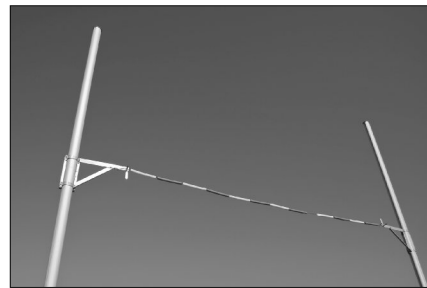
A világnak nagyon is szüksége van a megigazulásra. De mi leginkább elmegyünk e mellett. Tudatában vagyunk ugyan annak, hogy nem sok mindent tehetünk, de ami rajtunk múlik, azt meg kell tennünk. Ne a túlzott bölcsességre törekedjünk. Itt a 7. részben a bölcsességről is szó van. Az etika, az erkölcsstan figyelmeztet a túlzott bölcsesség veszélyére, az okoskodás csapdájára.

PERFEKCIONIZMUS

A perfekcionizmus, a tökéletességre való törekvés is lehet az egyik formája a megigazulásnak. Mintha már nem lenne szükség az Isten törvényére. Mintha manapság nem Isten törvénye szerint kellene élnünk. Vagy talán úgy gondolja az ember, hogy Isten már nem elégséges, és ezért törekszik a tökéletességre? A pszichológusok könyveket tudnának erről írni. A tökéletességre való törekvés gyakran unalmas, sőt, szeretetlen, kegyetlen kegyességhez vezet.

Bár tudja az ember, hogy gyenge, mégis hiszi, hogy megigazulhat a maga akarataiból.

A megigazulást csak úgy foghatjuk fel, ha megértjük „az istentelenek megigazításáról” való helyes tanítást. Aki meg szeretne igazulni, annak számolnia kell a maga istentelenségével. Tudatában kell lennie az embernek, hogy bűnös és egyedül csak a kegyelem által lehet igaz. A Krisztusban levő ember is tudja, hogy bár Isten ingyen kegyelemből felmentette őt, mégis bűnös. Ezt Luther így mondja: Simul iustus et peccator, vagyis megigazult, de ugyanakkor bűnös is. Aki azonban tudatában van a maga megigazultsága felől, az soha nem kérkedik vele. Mert ez nem tőle, az embertől van, sem más emberfiától, hanem Istentől. Ezért hangsúlyozza ki a Prédikátor: Ne légy „felettebb” igaz...

ÖNISMERET

Az bölcs, aki önismerettel rendelkezik. Ez is Isten áldása. Az önismeret kegyelem. Az önismeret segít bennünket, nehogy „túl” igaznak tartsuk magunkat, mert ez a mi igazságunk is Istentől van. „Mert nincs egy igaz ember is e földön, aki jót cselekednék és ne vétkeznék.” (Préd 7,20). De önmagunkat csak egy tiszta tükrőben ismerhetjük meg, ez pedig az a testté lett ige, amit Isten adott az ember számára Urunkban. Jézus Krisztus Isten kijelentett igéje, ami testté lett, majd váltságáldala és feltámadása után ismét igévé lett számunkra. Benne ismerhetjük meg önmagunk valóságát, mélységeink és esetségségünk mértékét.

EGYEDÜL ISTEN

Nincs egy igaz ember? És mégis! Van egy: Jézus Krisztus, az Igaz. Csak egy valami van, amit Jézusról nem tudunk mondani, mármint azt, hogy Ő „felettebb”, „túl” igaz volt. Az Igazat, az Egyszülöttet adta Isten, és nem a bűnöst, és Ő tudja, hogy mi a könyörület. Ő tudja, hogy mi a kegyelem. Ő tudja, hogy mi a bocsánat. Ő tudja, hogy erre a bűnösöknek szükségük van.

Akinek az Evangélium szerint van önismere, tudja, hogy bűnös, de csatlakozik a Prédikátorhoz, és vele így imádkozik: Uram, add, hogy ne legyek „felettebb igaz!”

CSOMAY ÁRPÁD

Révület és látomás a Bibliában

Mind az Ó-, mind az Újszövetségben olvassunk révületről, látomásokról. Istennek különleges kijelentési módja volt ez, ami ott és akkor valóban összekötötte a mennyet a földel. Istennek ez a közlési módja a Kijelentés leírása és kánonba foglalása előtt, mindig pontszerűen és megismételhetetlenül történt.

A révületben és elragadtatásban való kijelentés az üdvtörténet egy jól behatárolható időszakában volt a kijelentés módja. Az Írás kánonizálása és Isten népének a Szentírás tekintélye alatt való megállása megszüntetett minden más közlési módot Isten részéről. A Jézus Krisztusban testté lett Ige és ennek testben – a Bibliában – való megmaradása véglegesen lezárta a révület és a látomás, az elragadtatás és a próféciák korát. A Szentírásról kívül nincs Kijelentése Istennek, ezét ma minden révület és transz a hamisság és a tévelygés eszköze.

A jövendőmondás praktikai közül az egyik leglátványosabb a révületbe, transzba esés. Ez sokszor éppen azért történik, hogy megnyugtassa a jósnőhöz járó buta embert: valóban szellemi kapcsolat van jelen, hiszen a Bibliában is van szó révületről. Csakhogy a Bibliában leírt révület éppen nem a hazugság elleplezésére szolgált, mint a csaló jósnőknél, hanem ellenkezőleg, az Isten iránti engedelmesség egyik jele volt.

A RÉGI VILÁGREND

Az ókori ember kettős világban élt: az ébrenlét állapotában és az álmok valóságában, amit az isteni kijelentés rendkívüli módszereként értelmeztek. Utóbbi közé sorolható minden próféta megnyilatkozása az elhívástól kezdve (Mózes csipkebokra) a látomásokon át a révületben kapott kijelentésig (Bálám szamara vagy Pál a damaszki úton).

Ez a világszemlélet nyugati kultúránkban is jelen volt és egészen a felvilágosodás koráig tartotta is magát (szentek látása), de a mai technikai eszközökkel felvértezett korunkra már csak az éber, tudatos állapot vált a normálissá, míg a „módosult” tudatállapot (amint neve is mutatja) a természetellenes, misztikus világába került.

A tudat(osság) vált a tudomány varázsszavává. Nem is tudunk tudományos szempontból mit kezdeni még a szépség fogalmával, vagy a szerelem érzésével sem, hogy a ránk

mosolygó Napot, vagy a felhőkben kirajzolódó arcokat ne is említsük. De cserébe minden magyarázatot kap, még az álom is, ami már nem az isteni üzenet kijelentésének egyedi módja, hanem a napi emlékek feldolgozásának és hosszú távú memóriában való eltárolásának „mellékterméke”.

Pedig a Szentírásban lépten-nyomon találunk álmokkal, látomásokkal, extázisban kapott kijelentésekkel. De amíg az antik kor emberének ez evidens és természetes volt, addig a mai ember iszonyodva fordítja el arcát magától a tényről is, hogy egykor ez volt az isteni kommunikáció jól bejáratott útja.

AZ ÁLOM MINT KIJELENTÉS

Isten már Éva teremtésekor Ádámra olyan „álmot bocsátott” (1Móz 2,21 – a görög szöveg az extázis és a hipnózis szavakat használja!), amivel már a teremtéskor kifejezte: Isten és ember között az aktív és a passzív szerep fog szóhoz jutni. Az ember tehát nem „megálmodja” a jövendőt, pusztán „álmot lát” és azt értelmezi. Ez az álom lehet figyelmeztető (1Kir 19,9-18: Illés álma Isten erejéről és hatalmáról a Hóreb hegyén), szimbolikus (1Móz 40: a fáraó álma a hét szűk esztendőről), ami magyarázatra szorul, vagy magyarázó (ApCsel 10,9-16: Péter látomása a tiszta-tisztátalan étkek kérdésében).

Feltűnő, hogy az Újszövetségben egyáltalán nincsenek szimbolikus, magyarázatra szoruló álmok. Ennek oka az, hogy a kijelentés eszköze immár Jézus Krisztus és Isten Szentlelke. Ezzel együtt viszont megnő a látomások (víziók) és hallomások (audióciók) száma, és csak az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben húsz ilyen esetről olvassunk.

Az extázis állapota sem volt rendkívüli jelenség. Bár a magyar bibliafordítások nem adják vissza hűen a szavak jelentését, de amikor Jairus lányának meggyógyításakor a jelenlevők ámulatba esnek (Lk 8,56), vagy amikor az üres sír látványán az asszonyok megdöbbennek (Mk 16,8), az evangélisták mindkétszer az „extázis” szót használják, hogy kifejezzék: a félreállított öntudat teret enged az isteni erőnek.

A mai tudományos világban, a mélylélektan kutatásának terén mindezek ellenére mégis használják az ún. transz- vagy hipnotikus állapotot, hogy az intenzív figyelem és a lecsökkent éberség helyzetében, éppen a tudat kikapcsolásával próbáljanak kezelni bizonyos betegségeket (depresszió, függőségek, beszédzavar).

Az antik emberkép mára végérvényesen megváltozott. Isten kijelentését mi már más módon kapjuk, mint a próféták és az apostolok, de az ókori bibliai-vallási élmények mélyebb megértése egyszer talán minket is közelebb visz saját vallási igényeink és jelenségeink megértéséhez. (Czire Szabolcs: *Transzállapot a Bibliában* című tanulmánya nyomán.)

TOKÁR SÁNDOR

„Használjuk” a Bibliát?

Megvallom őszintén, hogy nem voltam mindennapos olvasója a Bibliának. Templomba eljártam a szüleimmel és nagyszüleimmel, de a vasárnapi istentiszteleteken kívül otthon csak imádkoztunk, vagy énekeltünk.

Mint lelkipásztor sokáig abból állt a Biblia „használat”, hogy készíttem a vasárnapi igehirdetésre. Emnyi, de ez nem elég arra nézve, hogy lelkileg erősödjünk, vagy az élet ügyes-bajos kérdéseire feleletet találjunk.

Hollandiában járva azt tapasztaltam, hogy napi bibliaolvasó kalauz volt, és az étkezések után a Bibliából elolvasták a napi Igét, aztán imádkoztunk. Így csinálják, gondoltam, hiszen lelkipásztor házaspár. Aztán mi is elkezdtük olvasni a feleségemmel a Bibliát. Istennek legyen hála!

Azóta biztatom a híveket a napi Ige-olvasásra, több mint 150 bibliaolvasó kalauz „kel el” a gyülekezetben. Így együtt olvassuk a napi Igét azzal a több millió magyar reformátussal, akik nem csak az anyaországban, hanem a leszákadtszéken és a szétszórtságban élnek. Lelki egységben vagyunk az Ige olvasása által és az imádkozás által.

Mikor olvassuk a Bibliát? Korán reggel, ha lehet! Így egész napos lelki táplálék lesz az Ige. Am más időpontban is lehet. Fontos az, hogy legyen együtt a család, és együtt telepedjenek le az Ige körül, és együtt imádkozzanak.

Mit tegyen az, akinek nincs Biblia-olvasó kalauza? Gyököcssy Endre azt mondja: Ha valaki először veszi kezébe a Bibliát, olvassa el először az Apostolok Cselekedeteit. Majd amikor „megette” és „megemésztette”, akkor olvassa az evangéliumokat és a leveleket, és csak azután fogjon hozzá az Ószövetség olvasásához. Vannak teológusok, akik azt javasolják, hogy aki először veszi kézbe a Szentírást, az János evangéliumával kezdje, majd az Apostolok Cselekedeteivel folytassa, végül a Zsoltárokkal fejezze be az ismerkedést. Ha ez megvan, akkor kezdődhet a Biblia rendszeres, naponkénti olvasása, felváltva az Ó- és az Újszövetséget.

Innen is kitűnik, hogy az érthetőbb részekkel kezdjük olvasni a Bibliát, és gondolkozzunk el rajta. Többször is olvassuk el a napi Igét. Elmélkedjünk azon, hogy nekünk személy szerint mit mond az Ige. Így jobban megértjük és életemünké válik.

CSOMAY ÁRPÁD

Mire jók a hagyományok?

Keresztyén ünnepeink közeledtével egyre többet emlegetik a hozzá fűződő hagyományokat. Tulajdonképpen mik is ezek a hagyományok? Sok rendezvényt úgy emlegetnek, hogy „hagyományteremtő”. Ezzel ki is fejezik a jelenség természetét: az emberek teremtik. Olyan sokszínű szokások és hiedelmek egyvelege, amelyeket a bibliai alapokon nyugvó ünnepekre lassan ráaggattak a századok.

Az ünnep: találkozás. Találkozás az ünnep Szerzőjével. Az ünnepre készülni kell. A készülődés lendületében aztán az emberek számtalan ötletet kitaláltak arra, hogy megnehezítsék az életüket. Ragaszkodnak a bonyolult részletekhez, azaz az indokkal, hogy „ezt így szokták”.

Nem is azzal van a baj, hogyha valaki a nagyszüleitől tanult fogásokat, sütitet teszi a család asztalára. Ott a gond, hogy az örökséghez félelem is társul. Sokszor halljuk például azt, hogy ne főzzünk tyúkot újesztendőre, mert „elkaparja a szerencsénket”, ezzel szemben főzzünk lencsét, halat, akkor lesz sok pénzünk. Valahol ott lappang a félelem: nehogy az a tyúk elrontsa a dolgunkat!

Gondoljunk vissza mindazokra a hagyományokra, amelyekről jó sokat hallottunk mostanában, aztán próbáljuk meg leírni, miből áll. Nagyjából ez a képlet fog kijönni: ezt vagy azt kell tenni, hogy egy jó dolog bekövetkezzék, illetve hogy valami rossz ne következzen be. Mert ha megsértjük a hagyományt, akkor valami bűnt követünk el a közösséggel szemben. Valóban így lenne?

Ésre se vesszük, hogy milyen hamar felgyűlnek azok a félelmek, amelyekről azt gondoljuk, hogy csak a szokás- és hiedelemvilág része, kultúránk velejárója. Nem elég az ünnepi előkészületek anyagi hátterét és a szűkös időt ésszerűen beosztani: még azt is figyelembe kell venni, hogy szokták és mért szokták éppen úgy. Közben pedig a körülöttünk zajló események reális félínvalóit elnyomjuk, nem is tudatosítjuk, kódosítjuk, vagy mások kódosítják nekünk...

A hagyományok az előttünk járók ránk hagyott bölcsességei: mi így értettük a világot, így értettük az ünnepet, így értettük önmagunkat. Sok tanulságot, sok figyelmeztetést és sok bölcsességet tartalmaznak ezek. De nem azért hagyattak ránk, hogy minket megkössenek, hogy félelem- vagy éppen konfliktusforrás legyenek. Hanem azért, hogy tanítsanak bennünket.

DARÓCZY TÜNDE

Az eskü – mikor, hogyan, miért?

Az eskü a bizonyítás eszközeként elfogadott ünnepélyes kötelezettség-vállalás. Mindez arra vonatkozik, hogy ami elhangzott, azaz a kijelentés, vallomás, vagy állítás igaz, megbízható és teljes mértékben megfelel a valóságnak.

Az eskü fogalma életünk minden meghatározó területén megjelenik. Ilyen az állampolgári kötelesség, illetve egy-egy hivatás, tisztség betöltésére tett eskü (egyházi tisztségek, katonaság, rendőrség, orvosi eskü...). Külön kiemelendő a házasság megpecsételését, Isten segítségével hívását tanúsító házassági fogadalom. De ide tartozik a bíróság előtti tanúvallomások hitelesítésére alkalmazott eskü is. Szükség van az esküre, mert a bűn következtében már nem annyira magától értetődő, hogy az ember mindig igazat mond.

A II. Helvét Hitvallás tanítása szerint az eskü Isten nevének segítségével és bizonyosságul hívása, hogy megerősítse a mi szavunk igazságát. Ugyanakkor maga Krisztus mondja, hogy ne esküdözünk, szánkra véve Isten nevét feleslegesen, mert ez már tiltott dolog. Az ünnepélyes esküt megengedi, de a felesleges esküdözést elveti az Úr. Nekünk is ehhez kell tartanunk magunkat.

A keresztyén ember esküdhet, a hatóság beveheti az esküt. Az ünnepélyes eskü hasznos és jó, szent és tisztességes. De létezik a hamis eskü fogalma is. Ez Isten káromló cselekedet, átkozódás, Isten nevének haszontalan felvétele. Az eskü használatával kapcsolatban mondja a hitvallás, hogy azt csak komoly esetekben használjuk. Akkor, amikor Isten dicsőségéről, a közöség, vagy felebarátunk megvédéséről van szó. Az esküvés „igaz és helyes” formájával kapcsolatban is világos a tanítás. Csakis Isten nevére esküdünk. Ő a leghatalmasabb és az egyetlen. „Isten engem úgy segéljen”, és nem valamelyik szent, vagy bármely más teremtmény.

NE VEDD A SZÁDRA

Ne esküdözünk akárkinek a nevére, vagy akár a saját magunkéra. Ezzel Istenet egy szintre fokoznánk a többi teremtménnyel. Mint ahogyan egyedül és csakis Istent imádjuk, és minden mást legfeljebb csakis szeretünk. Ugyanúgy az eskü „kizárólag Istennek járó vallásos tisztelet”.

Polikárp, Krisztus vértanúja is inkább máglyahalált halt, mintsem Krisztus helyett a császár nevére esküdjön. Az igazmondás, illetve a szavunk megtartása is legyen egyfajta példa a világ számára. Hitvallásaink tanítása szerint igazmondásunk, szavatartó magatartásunk intó jel a „vak világ” számára, hogy mennyire tiszteljük, sőt imádjuk mindenható és jóságos Istenünket. Igazán esküdni, azt jelenti, hogy nem csak szájjal, de fejjel és szívvel esküszik az ember, azaz teljes valójával. Bölcsen esküdni, azt jelenti, hogy jól megfontoltan és átgondoltan tesztek fogadalmat. Nem pedig könnyelműen és minden mérlegelés nélkül, a pillanat hevében esküszöm. Igazságban esküdni azt jelenti, hogy nem hamis és

nem hamisságban fogant, másoknak kárára, felebarát és Isten szeretete ellen történő beszéd hagyja el a számat.

A PLETYKA

Ide kívánczó és nagyon is rólunk szóló téma a pletyka kérdése is. Ez egy újabb és igencsak nagy károkat okozó bánatforrás. A rágalmazás, félremagyarázás, ferdítés szintén hamis tanúbizonyosság. És itt beszélünk kell mások elítéléséről, azaz pontosabban az ítélezésről. Hiszen ez sem a mi feladatunk. Érdekes lélektani tény, hogy a legtöbbször éppen olyan tulajdonságokat ítélnék el másokban, amely rossz tulajdonságok a mi szívünkben is uralkodnak és ártanak. Tanácsos megfigyelni magunkat, mi az, amit másokban elítélünk, ami másokban nagyon is idegesít minket. Vajon nincsen-e ez meg a mi életünkben is?

Nem ártana sokszor nekünk sem, ha különösen a pletykákkal, elhamarkodott ítéleteinkkel kapcsolatban alkalmaznánk az ókori bölcs, Szókratész hármasszűrőjét. Ez pedig a következő. Valaki meglátogatta a bölcsöt, és azzal kezdte, hogy valami fontosat akar mondani neki egy harmadik személyről. Erre Szókratész megkérdezte: – Rendben, de előbb mondd el, hogy amit közölni akarsz, az valami jó dolog? – Nem igazán jó dolog – hangzott a felelet. – De legalább hiteles, utána jártál, igaz? – Nem vagyok biztos a hitelességemben, nem jártam utána. – És abból, amit elmondasz, származik valami jó mások számára? – Nem, nem származik belőle semmi jó. – Nos, ha amit mondani akarsz: nem jó; nem is biztos, hogy igaz, és nem származik belőle semmi jó, akkor az nem is olyan fontos dolog, inkább nem is akarom hallani.

Bizonyára nagy a kísértés, hogy jól értesültek lehessünk minden féle pletykáról, de mindez egyáltalán nem szolgálja a javunkat, sőt. Az meg egyenesen Isten elleni vétek, ha tovább adunk mindenféle, másokat rágalmozó szóbeszédet. Üres fecsegők leszünk. Hogyan is várhatjuk ezek után, hogy bármit is, az Istenről szóló beszédet is elhiggyék nekünk az emberek?! Talán még úgy igazán át sem gondoltuk, hogy mennyire számítanak a megnyilvánulásaink, kimondott szavaink. A mi feladatunk, kötelességünk az igazat, hasznosat, jót akár még a „háztetőről” is, alkalmas és alkalmatlan időben is tántoríthatatlanul hirdetni.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF-LEVENTE

Fogadalmak

„Teljesítsd, amit megfogadtál. Jobb, ha nem teszel fogadalmat, mint ha fogadalmat teszel és nem teljesíted.” (Préd 5,4)

Mindnyájan tettünk már fogadalmakat az életünkben, kisebbeket vagy nagyobbakat, a kérdés az, hogy milyen indítatásból és milyen eredménnyel tettük. Vajon van-e akarat is véghezvinni, vagy csak kívánságok, valamilyen megjobbítás érdekében. Mindenki vágyik szebb és jobb életre. Ilyenkor szoktak fogadalmak elhangzani. A legdivatosabbak az óvi fogadalmak, melyek nagy része az újévben feledésbe merül. Vajon miért?

A fogadalmak mögött mindig van valamilyen óhaj: kevesebbet szeretnék költeni, le szeretnék szokni a dohányzástól, meg szeretnék gyógyulni, le szeretnék fogyni, hinni szeretnék, és mindenki kiegészítheti itt a saját kívánságaival. De vajon ez csupán kívánságlista, vagy van mögöttük valódi változni akarás és kitartás.

Gondoljunk a saját fogadalmainkra, és nézzük meg, kinek tettük az elmúlt években-évtizedekben, és milyen sikerrel.

SAJÁT MAGUNKNAK TETT FOGADALMAK

Ezek azok, amelyeket szerintem a legkevésbé tartunk meg. Az oka: nem hallotta senki, amikor megfogadtuk, és így hamar visszavonhatóak. Pedig ezek mögött olyan rossz szokások vannak, amelyek megfontolandóak lennének. Hiszen mikor teszünk fogadalmat? Ha van valamilyen rossz cselekvés, szokás az életünkben, amelyről jó lenne megszabadulni, olyan életmód, amin már régen változtatni kellett volna, csak hiányzott a motiváció és a véghezvitelhez való akarat.

Aki fogyni szeretne, az túl súlyos, aki dohányzik, az tudja, hogy megbetegedhet, aki túlzásba viszi az alkoholt fogyasztását, annak az élete és családja is veszélyben van, a gyermek, aki nem tanul, a jövőjét befolyásolja negatívan, és egy rossz viselkedésnek számos eredménye lehet az életünkre nézve. Általában mégsem vesszük komolyan.

A magunk élete befolyásolja a környezetünk életét, egy megtartott fogadalomnak számos építő hatása lehet az életünkben. És hogy miért nehéz? Mert mögötte olyan viselkedésforma van, ami ezt eddig fenntartotta. Így hiába a fogadalom, változni kellene, ahhoz pedig akarat, elszántság és kitartás kell(ene).

MÁSOKNAK TETT FOGADALMAK

Amikor valaki másnak fogadunk valamit, ott már megjelenik az, hogy a viselkedésünk, szokásaink ártnak a környezetünknek. Így ha megfogadunk valamit, azzal a másik életét is befolyásoljuk. Amikor házasságot kötünk, esküvel kötelezzük el magunkat a másik mellett. Egy olyan fogadalom, melyet egy életre teszünk. És sokszor mégis megszegjük. Amikor a környezet figyelmeztet, hogy változnom kellene, az olyan jel, melynek ereje tettekre kellene ösztönöznie minket, mégis sok családapa reked

az alkohol fogságában, vagy ül vissza titokban a játékgépek mellé.

Pedig amikor másoknak teszünk fogadalmat, azok általában szeretteink, akik szerető-óvó szándékból kérnek tőlünk változást, vagy esetleg a másik oldalon állva szeretetből intünk valakit változásra. De a fogadalom itt is csak annyit ér, amennyi mögötte az akarat és a megvalósítás érdekében tett erőfeszítés.

Senki sem tud akaratunk ellenére megváltoztatni. Az utat nekünk kell bejárni, de attól, hogy fogadalmat teszünk, még semmi sem lett más, az ígértet nem változtatott a valóságban. Kitartó munka kell hozzá.

ISTENNEK TETT FOGADALMAK

Amikor Istennek fogadalmat teszünk, ott már általában nagy a baj. Ezt olyankor szoktuk tenni, amikor már valami rossz szokásnak, viselkedésnek komoly következménye van. Istennek sok fogadalmat tesz az ember a kórházi ágyakon, börtönben, egyedül maradván, vagy amikor a gyermekkel történt valami.

Olyankor megfogadjuk a templomba járást, azt, hogy ha Isten innen megszabadít, akkor valamit tenni fogunk, ha a gyermek meggyógyul, mindig imádkozunk majd, ha visszakapjuk az elvesztett kedvest, megváltozunk. Talán előbb kellett volna.

De nagyon kellene vigyázni az ilyen fogadalmakkal. Mert Isten sokszor megsegít, meggyógyít a betegségből, visszaad valakit, és sorolhatjuk a Tőle és általa megtapasztalt csodákat. Csakhogy a kérdés: mi van azután? Amikor jönnek a szürke hétköznapok és telnek az évek, mi megtartjuk a fogadalmakat? Mert Isten azt mondja, hogy „jobb, ha nem teszel fogadalmat, mintha teszel, és nem teljesíted.”

Nagy baj, ha a fogadalmak hirtelen felindulásból, meggondolatlanul történnek vagy felelőtlenül. Úgy, hogy bele sem gondolunk, hogy meg tudjuk-e valósítani, vagy sem, csak megígérünk valamit, mert el akarunk élni Istentől valamit.

Mi lenne a tanácsom? Az ember akkor tegyen fogadalmat, ha valóban valamin változtatni szeretne. És a fogadalom akkor az igazi, ha saját magamnak teszem. Hogyan értem ezt? Ha azért teszem, mert valamit véghez akarok vinni, és nem azért, mert ámitani akarom magam, vagy a környezetem, vagy akár Istent. Egy fogadalomtól semmi nem változik meg. De szeretettel, hittel, akarattal, kitartással és cselekedetekkel csodákra vagyunk képesek.

TÓTÓS BEÁTA

Munkahelyi pszichoterror

Biztosan sokunkkal előfordult, hogy összesúgtak a hátunk mögött, vagy kollégáinkra beszélgetés közben rányitottunk, és mindenki egyszerre csak elhallgatott, vagy egyszerűen csak azt éreztették velünk, hogy valamit nem vagyunk képesek elvégezni. De talán nem csak áldozatként, hanem agresszorként kerültünk bele egy-egy ilyen helyzetbe.

A mobbing, vagy munkahelyi társas pszichoterror olyan konfliktus sorozatot jelent, melyben egy munkatársat gyakori támadás, bírálat, piszkálódás ér kollégái és/vagy vezetői részéről. Pszichoterrortól szoros értelemben akkor beszélünk, amikor a támadásoknak kitett személy legalább fél éven keresztül és hetente minimum egyszer kénytelen elszemvedni kollégái, illetve főnökei feléje irányuló bántó magatartását.

A munkahelyi társas pszichoterror során bizonyos taktikákat használnak a támadó felek. Ezek az alkalmazott taktikák a következők lehetnek: rágalmak valótlanságok terjesztése; kiközösítés és izoláció; sértegetések, tiszteletlenség, provokációk; sorozatos apróbb szabotázsok; hazudozás, tudatos félrevezetés; képtelen elvárások; önkényesen változó szabályok; rosszul megadott feladatok; állásvesztéssel való fenyegetés; alkalmatlanságok bizonyító helyzetek megteremtése; lekezelő, megalázó gesztusok; diszkrimináció.

Általában a vezetői hozzá nem értésén, illetve érdektelenségén múlik, hogy egyes munkahelyeken elharapózik a mobbing. Ezt csak erősíti a munkanélküliségtől való félelem. A folyamatos stressz, az állandó félelem és gyomorgörcs hosszú távon beszűkíti az ember figyelmét. Szétszórtabbá válik, hibázni kezd, és beindul az ördögi kör: hibái miatt egyre jobban kritizálják az áldozatot, ami miatt ő egyre intenzívebben szorong, és újra csak elront valamit.

Az inzultált munkatárs folyamatosan feszült lehet, szoronghat, vérnyomás és alvász problémákkal küzdhet, majd sorozatos megbetegedéseken eshet át, végső esetben munkaképtelenné válhat. További veszélyei az egyénre nézve, hogy az idő múlásával csoportban egyre kevésbé mernek megszólalni, társaságkerülőkké, az emberekkel általában véve is bizalmatlanná válhatnak, kritikával szemben túlérzékenyek, sértődékenyek vagy agresszívok lehetnek.

SZABÓ SÁNDOR-ZSOLT

Nőszövetségi elnökségi találkozó Biharfélegyházán

A Bihari Református Egyházmege Nőszövetsége 2017. január 14-én a Biharfélegyházi „Váry Margit” Nőszövetség vendéglátásában tartotta meg év eleji egyházmegei elnökségek találkozóját.

A családi összejövetel Földessy Márta, az egyházmegei nőszövetség elnökének áhítatával vette kezdetét, aki igemagyarázatát a Zsid 10,39 ígére alapozta: „De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk!”

Az áhítatot követően elsőként az elmúlt esztendő elnöki tevékenység-beszámolója hangzott el, ugyanakkor mindenki megkapta az idei évre tervezett egyházmegei rendezvények tevékenységi tervét is. Nagyon fontosnak tartják, hogy évente három téren fejtsék ki tevékenységüket:

1. Lelki élet: amelynek alap gondolata a 2Tim 3,16-17 ígére épül „A teljes Írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra... hogy tökéletes legyen az Isten embere.” 2017. február 24. az a dátum, amikor 450 éves a Magyar Református Egyház másik hitvallása a II. Helvét Hitvallás. Javasolják, hogy a nőszövetségek szenteljenek alkalmat ennek a megismerésére.

2. Diakónia: Mk 4,25: „Mert akinek van, annak adatik, és akinek nincs, attól az is elvételik, ami je van.” – szól az ajánlott alap gondolat ígére. Felkéri az egyházközségek nőszövetségeit, hogy pénz- vagy természetbeni adományaikkal, illetve közösségi tevékenységeikkel a Biharfélegyházi „Váry Margit” Nőszövetség romamissziós programját támogassák.

3. Művelődés: Zsid 13,7: „Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról...”

200 éve született és 135 éve halt meg a magyar költészet egyik legnagyobb alakja, Arany János, ezért a cél, hogy próbáljuk meg felfedezni az ismeretlen Arany Jánost, vagyis megismertetni egymással azokat a műveket, amelyek kevésbé ismertek.

TERVEK, ELKÉPZELÉSEK

Elhangzott, hogy az idén ismét a Bihari Református Egyházmege Nőszövetsége rendezi meg az egyházkerületi nőszövetségi nyári konferenciát, július 15-én, amelynek megszervezését Nagyváradi Újváros nőszövetsége vállalt fel, és

ugyancsak ők vállalták el egy őszi egyházmegei ünnepi alkalmat is szeptember 23-án.

A Kárpát-medencei női imanap, mint minden évben, december első vasárnapján, azaz december 3-án, délután 4 órától lesz megtartva, ez alkalommal Élesden.

A pénzügyi beszámolót követően a Mezőtelki Református Egyházközség lelkipásztora, Major Erneszt Dániel mondott köszönetet az egyházmege nőszövetségeinek a 2016-os esztendőben a Nóé Bárkája Óvodának nyújtott segítségért. Elmondta, hogy több száz kiló tartós élelmiszer gyűlt össze a nőszövetségek összefogásának köszönhetően, és több ezer lej, amely nagy segítség volt az óvoda fenntartásában, kérve Isten gazdag áldását az adakozókra.

Rövid szünet után Szabó Zsolt, a helyi református közösség lelkipásztora és Györki Adina, a nőszövetség elnöke ismertették a 2000-ben elkezdett cigánymissziós programjukat, kivetítón kronológiailag bemutatva, néhány száz fénykép alátámasztásával: „mi nem vagyunk a meghátrálás emberei” – ahogy fogalmazott a lelkipásztor.

Elmondták, hogy első lépésként gyerek és felnőtt programjukban megpróbálták megtanítani őket az írás és olvasás elsajátítására, hogy tudjanak Bibliát és egyéb írott terméket olvasni. Mivel még mindig nem hajlandók templomban járni, néhány kivétellel, ezért ők mennek ki hozzájuk, ott tartani igemagyarázatot, keresztlőt, esketést, az úrvacsora sákramentumának kiszolgáltatását, amelyet az anyagülekezetben nem néznek jó szemmel, így az adakozási kedv is kisebb, ez néha nézeteltérést is szül, tudtuk meg a lelkipásztortól. A cigánymissziós program keretén belül nagyon sok foglalkozást tartanak főleg a televízóban, együtt a magyar gyerekekkel, de házi idősgondozással is foglalkoznak. A televízó udvarán három faházat is véltünk felfedezni, házigazdáink elmondták, hogy itt akár 30 személyt is el tudnak szállásolni, konyhával ellátva, szinte önköltségen.

A záróének elhangzása után a helyi nőszövetség tagjai szeretetvendégségre hívták a résztvevőket a televízóba.

TÓTH ZSIGMOND

Éneklő egyház

Különleges zenei kincssel bővül református egyházi életünk: egy maréknyi hivatásos zenész, lelkipásztor és énekelni jól tudó zenekedvelő spirituálé és gospel gyűjteményt adott ki.

Az angol nyelvben Gospel névvel illetik az Evangéliumokat is (főként az Újszövetségi Szentírást). Ebben az értelemben a gospel, mint zenei műfaj, az evangéliumi tanítások és történetek érzelmtől átfűtött formában történő, előkészítés nélkül is érthető előadása. A gospellel rokon műfaj a spirituálé, ami eleinte az eredeti afrikai vallási elemeket tükrözte, amik később keresztyén tartalmat kaptak. Gyakran bibliai képekre épülnek, de fejlődésükre nagy hatással voltak a régebbi keresztyén himnuszok, zsoltárok is. Mindezek ellenére sajátosan afro-amerikai színezetűek, és a vallásos tartalom mellett gyakran megjelenik bennük a rabszolgasors nehézségére való utalás is.

Az eltérő típusú vallási közösségekben eltérően értelmezhetik a gospel zene jelentőségét és előadását, és ugyanúgy el-

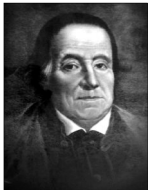
hangozhat nem vallásos jellegű rendezvényeken, esetleg hangversenyeken, mint a templomban, de összességében az összes gospel mű lényege Isten és Jézus tiszteletében rejlik. Ezen a ponton kapcsolódtak be a reformátusok is a gospel éneklésbe.

„A Joyful (Örömteli) kórus 2012 nyarán alakította Budean-Mihály Judit művész-zongoratanár, aki a Szatmári Művészeti Iskola tanára. A kórus mindössze 14 tagot számlál, ezek egy része a fent említett iskola volt diákja, akik már nem feltétlenül zenészként tevékenykednek, de a zenétől nem tudnak elszakadni, a lelkes éneklést szívügyüknek tekintik. Elsősorban gospelek, spirituálék alkotják repertoárunkat. Most megjelent lemezünk 20 zenedarabot tartalmaz, a műfaj széles skáláját felölelve” – tájékoztatta a Harangszót Szatmári Elemér lelkipásztor, a Joyful kórus egyik énekes tagja.

Érdeklődni, rendelni az alábbi telefonszámok egyikén lehet: 0261-837-296, 0744-475-881 Szatmári Elemérnél; 0743-158-684 Budean-Mihály Juditnál; 0745-705-540 Süveg Károlynál.

Évforduló

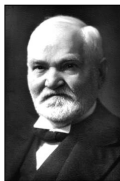
ANTAL JÁNOS (1767–1854)

250 éve, 1767. febr. 22-én szül. magyardellői Antal János ref. püspök. Gr. Bethlen Sámuel, majd Teleki Sámuel, majd Teleki Sámuel kanclerár sárosteri udvari lp.-a (1797), marosvásárhelyi lp. (1798); a mvhelyi ref. koll. lektora (1798), rendes tanára (1800-36); erdélyi főjegyző (1830), püspök (1836-52); nemesi címerlevelet (1840), királyi tanácsosi címet (1845) kap. Nagyenyedi hivatalából a románok betörésekor menekül (1848), hátrahagyott levéltára a várossal együtt megsemmisül (1849). Szerepe volt a Gecse Dániel mvhelyi orvos, „emberszereteti intézet” nevű alapítványának létrejöttében (1820).

AUGUST LANG (1867–1945)

150 éve, 1867. febr. 26-án szül. August Lang német ref. egyháztörténész. A hallei ref. dóm lp.-a (1893); hallei egyháztörténés prof. (1909); tábori lp. (1915-19); a Reformierter Bund (Ref. Világszövetség) moderátora (1919-33); ref. szuperintendens (1921). A depr.-i egyetem (1929), a sárospataki teol. (1931) tb. prof.-a; hallei magyar ösztöndíjasok támogatója. Kutatási területei: a protestantizmus története, Kálvin, Bucer, Zwingli, puritanizmus és pietizmus, Heidelbergi Káté.

CSERNÁK BÉLA (1875–1967)

50 éve, 1967. febr. 19-én hunyt el Csernák Béla ref. püspök. Nagyváradi slp. (1901); furtai (1902), berettyóújfalui (1914), váradi (1918) lp.; bihari esperes (1922-24); királyhágómelléki főjegyző (1923); helyettes püspök (1923-26); püspök (1946), „államilag nyugdíjazták”, lemond tisztéről (1947), nyugalmába vonul (1950). A Ref. Híradó (1921-44), a Ref. árvaházi képes naptár (1927-40) szerkesztője. Megjelent többek közt nagyváradi (1934) és kerületi (2007) egyháztörténete, önéletrajza (2008), konf. kátéja (2009).

MÁR CSAK EZ HIÁNYZOTT!

Jön a Godspot, a templomi ingyen wifi

A hír amennyire érthetetlen, annyira meghökkenítő. Berlinben több templomban is ingyen wifit indítottak be az „unatkozó” hívek kiszolgálására.

Alapszolgáltatás lett az ingyen wifi a berlini protestáns templomokban, amit stílusosan Godspotnak (Isten-online pontnak) hívnak. A 200 parókiaán elinduló templomi internet hamarosan több mint 3000 templomra terveznek kiterjeszteni és ingyenes internet elérési pontokat létrehozni.

A döntést az egyház hivatalosan a változó világgal való lépéstartással indokolja, a berlini média viszont sajátos értelmezést adott a híreknek: „a hosszú szertartások alatti unalom sokára a múlté lesz” – kommentálják a hírt, az egyház pedig azt hangsúlyozza, hogy az emberek most sem kevésbé spirituálisak, mint régebben, csak éppen a kommunikációs színterek változtak meg, és nem lehet eltekinteni a digitális közösségek és hálózatok szerepétől.

„A Godspottal biztonságos, megbízható otthont akarunk építeni a digitális világban.

Az egyházi wifi a templomokon belül és kívül ingyenes lesz, nem kell hozzá regisztrálni sem. A nyitóoldal a templom épületéről és a helyi parókiairól ad majd információkat. Ez az első alkalom, hogy országos, történelmi egyház ilyen szolgáltatásba kezd Németországban” – magyarázta a forradalmi ötletet az egyik lelképásztor.

Már önmagában is kérdéseket vet fel, hogy az amúgy is online fertőzésben és súlyos internet-függőségben élő embereket miért kell még a templomban is internettel kiszolgálni, de az igazán érthetetlen ebben a hírből az „unatkozó” egyháztagokra való hivatkozás. A templomba rendszeresen járó keresztyéneknek

MOBILTELEFON-SZERTARTÉSI SZERTARTÁS EGY NYUGAT-EURÓPAI TEMPLOMBAN

éppen úgy, mint az istentiszteletre csak ritkán betévedő, megnyugvás után sóvárgó világi embereknek legkevésbé internetre van szükségük, hanem sokkal inkább Kijelentésre, Isten igéjének tisztára, megszentelő hirdetésére. Ha nem ezt kapják, akkor nyilván unatkoznak. Legközelebb pedig el se mennek.

Hogy miért nem a missziót, az istentiszteleti alkalmak igei tartalmát és magát az igehirdetést gondolták megváltoztatni a berlini lelképásztorok, arról nem szól a hír, de gyanítható, hogy egyszerűbb volt ingyenes szélessávú internettel kecsegtetni az embereket, mint felkészült, tiszta, érthető és evangéliumi igehirdetéseket tartani.

VIATOR

Fricska

Egyszer egy atyafinak a felesége megbetegedett. Késő este az orvos elküldte az atyafit gyógyszerér, aki el is száguldott autóval a patikáig, de a nagy sietségben úgy csukta be az autójának az ajtaját, hogy bent maradt a kulcs. Nagyon elkeseredett az atyafi, és imádkozni kezdett segítségért. Ahogy áment mond, megjelenik egy ember mellette. – Kedves uram, önt Isten küldte az imádságomra, kérem, segít-

sen kinyitni az autót! Az idegen egy pillanat alatt ki is nyitotta a kocsit. Az atyafi hálálkodni kezdett: – Maga egy áldott jó ember, maga egy szent! – Hát, hogy őszinte legyek, nem vagyok szent. Most szabadultam a börtönből, ahol autólöpésért ültem... – vallotta be az idegen. Az atyafi összekulcsolta a kezét és az ég fele fordulva fohászzkodott: – Hatalmas vagy te, Uram, egyenesen egy szakértőt küldtél!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rác Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tótos Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó.
Szerkesztőség: BH-410202 Nagyváradi, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242.824, 0259-435.386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com
Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.
Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.
A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.